

**Худайың
адамзат үчүн
өлбү**

Худайың адамзат үчин ёлы

Худай шейле дийди: «Мен — Худай ве Менден башга худай ёкдур. ... Мен Өз өңүмде нәме максат гоян болсам, шоны хем амала ашырарын». Ишая, 46:9,11

Сөзбашы

Худайың Халасгәр ибермек барадакы мақсадыны пыгамберлер Төвратда (Көне Әхтде) беян әдипдирлер. Бирнәче йүз йыл геченден соң, Инжыл (Тәзе Әхт) язылыпдыр. Онда Худайың мақсадының нәхили амала ашандыгына биз гөз стирйәрис.

Көне Әхтде пыгамберлер, көпленч, өзлери ве өз дөвүрлери барада язан ялы болуп гөрүнейәр. Йөне, сиз окамагы довам әтдирсеңиз, оларың ким барада велилик әдйәндиклерине гөз етирип билерсеңиз.

1. Ол бой гыздан дүнийә инер

Ишая пьгамбер шейле языпдыр: «Реббинң Өзи сизе алаамат гөркезер: ине, бир бой гыз гөврели болуп, огул дограр, онуң адына Эммануел дакарлар». Ишая, 7:14

Инжылде (Тәзе Әхтде) шейле дийилйәр:

Исаның Матта диен ресулы шейле языпдыр: «Иса Месихиң доглушы шейле болды: Онуң эжеси Меръем Юсуба адаглананды. Эмма олар дурмуш гурманкалар Меръемиң Мукаддес Рухдан гөврели боландыгы эшгәр болды. Реббинң перишдеси Юсубың дүйшүне гирип: „Әй, Давут оглы Юсуп! Сен Меръеме өйленмекден горкма, чүнки онуң гөвресинде Дөрән Мукаддес Рухдандыр. Ол бир Огул дограр, сен Онуң адына Иса дакарсың, чүнки Ол Өз халкыны гүнәлеринден халас эдер” дийди.

Буларың хеммеси Реббинң пьгамбериң үсти билен: „Ине, бир бой гыз гөврели болуп, бир Огул дограр, Онуң адына Эммануел дакарлар” диен сөзүниң ерине етмеги үчин болды. Эммануел — „Худай бизиң билендир” диен маньыны берйәр. Юсуп укудан оянандан соң, Реббинң

перишдесиниң табшырышы ялы эдип,
Меръеме өйленди. Ол тә аялы илкинжи
Оглуны догурияча, онуң янында ятмады;
чаганың адына болса Иса дакды».

Матта, 1:18.20-25

Ене-де серет: Лука, 1:26-56; 2:1-7

2. Реб Худайың Рухы Онуң үстүнде болар

Ишая пьгамбер шейле языпдыр: «Таңры
Реббиң Рухы мениң үстүмдедир, чүнки
гарыплара Хош Хабары билдирмегим
үчин Ол мени месх этди; Ол мени
гам-гуссалылара гөвүнлик бермәге,
есирлери, бендилери зулумдан азат
эtmәге хем-де Реббиң мерхемет йылыны
ыглан этмәге иберди». Ишая, 61:1-2

Инжилде шейле дийилйәр:

*Исаның ресулларының Лука диен
ёлдашы шейле языпдыр:* «Иса Рухуң
гүйжи билен Жәлилә доланып гелди.
Ол хакдакы гүррүңлер чар тарапа
яйрады. Иса оларың синагогаларында
сапак берйәрди. Оны хеммелер
хорматлаярдылар. Иса Өз өнүп-өсен ери
болан Насыра гитди. Адатдакысы ялы,

Ол Сабат гүни синагога барды ве
Мукаддес Язгылардан окамак үчин,
еринден турды. Оңа Ишая пыгамбериң
язгыларыны бердилер. Ол хем язгылары
ачып, шу сөзлериң язылан ерини тапды:

„Реббиң Рухы мениң үстүмдедир, чүнки
гарыплара Хош Хабары билдирмегим
үчин Ол мени месх этди; көрлере
гөзлериң ачылмагыны, есирлери,
зулум астындакылары азатлыга
чыкармага хем-де Реббиң мерхемерет
йылыны ыглан этмәге иберди”.

Соңра Иса язгылары япып, хызматкәре
гайтарып берди-де, отурды.

Синагогадакыларың хеммесиниң назары
Оңа дикилди. Ол болса олар гүррүң
бермәге дурды: „Сизиң эшиденлериңиз
— бу язгыдакылар шу гүн бержәй
болды”. Хеммелер Оны тарыпладылар,
Онуң агзындан чыкян хошамай сөзлере
хайран галдылар». Лука, 4:14-22

Ене-де серет: Матта, 13:53-54; Маркус, 6:1-2;
Лука, 6:17-23; 9:37-43; 13:10-17; 18:35-43; 19:41-44

3. Оңа Өз досты дөнүклик эдер

Давут пьгамбер шейле языпдыр: «Хатда, бир сачакдан чөрек иен, ынамдар достум хем маңа хайынлык этди». Зебур, 41:9

Инжилде шейле дийилйэр:

Исаның Яхя диен ресулы шейле языпдыр: «Ол Өзүне кимиң хайынлык этжекдигини билйэрди».

Иса Өз шәгиртлерине шейле диййэр: «Мениң бу сөзлерим сизиң хеммәңизе дегишли дәл. Мен Өз сайлап-сеченлерими билйэрин, йөне „Мениң билен бир сачакдан чөрек иен Маңа хайынлык этди” дийлип, Язгыда айдыланлар бержай болмалыдыр. Шол вака йүзе чыкан вагтында, Мениң Шолдугыма ынанмагыңыз үчин Мен муны сизе болжак вака болмазындан өңинчә айдярын». Яхя, 13:11,18-19

Онуң Матта диен ресулы хем шейле языпдыр: «Агшамара Иса Оникилер билен биле сачак башында отырды. Олар нахарланып отыркалар, Иса: „Сизе догрусыны айдярын, сизиң

араңыздакылардан бири Маңа хайынлык эдер” дийди. Олар гаты тукатланып: „Я Реб, мен-э дэлдин-дэ?” дийишип, гезекли-гезегине Ондан сорамага башладылар. Ол булара шейле жогап берди: „Мениң биле биле бир табакдан нахар иен Маңа хайынлык эдер. Ынсан Оглы Өзи хакда язылышы ялы болуп гидер; йөне Ынсан Оглуна хайынлык эдениң дат гүнүне! Ол адам энеден догулмадык болса, онуң үчин хас оңат боларды”. Оңа хайынлык эден Яхуда: „Халыпа, мен-э дэлдин-дэ?” дийди. Иса оңа: „Хава, бу сен” дийди. Бир өвги айдымыны айдып, олар Зейтун дагына чыкдылар.

Онсоң Иса шәгиртлери биле Гетсемани диен ере гитди. Иса олара: „Мен хол ере барып, дога окап болянчам, шу ерде отурың” дийди.

Соңра Иса шәгиртлериниң янына гелип, олара: „Сиз хенизем уклап, дынч алып ятырсыңызмы? Ине, вагт голайлады; Ынсан Оглы гүнәкәрлериң элине берилйәр. Туруң, гиделиң, ханха Маңа хайынлык эден мениң яныма гелйәр” дийди.

Ол хениз гепләп дурка, ине, Оникилериң бири болан Яхуда, онуң биле билеликде

баш руханылар ве халкың яшулулары тарапындан иберилен гылычлы, таяклы улы бир мәреке гелди. Оңа хайынлык эден Яхуда янындакылар: „Мен кими огшасам, Мениң айданым Шолдур, Шоны тутуң” дийип, нышан берипди. Ол деррев Исаның янына барып: „Салам Реб!” дийип, Оны огшады. Иса хем оңа: „Нәме максат билен гелен болсаң, шоны-да эдибер, дост” дийди. Шондан соң олар Иса голай гелип, Оны тутдулар ве соңра туссаг этдилер.

Шол вагт Иса мәрекә йүзленип шейле дийди: „Сиз Мени тутмак үчин бир талаңчының гаршысына чыкян ялы болуп, гылычлы хем таяклы гелдиңизми? Хер гүн ыбадатханада отурып сапак беренимде, Мени тутмандыңыз. Йөне буларың хеммеси пыгамберлериң язгыларының ерине етмеги үчин болды”».

Матта, 26:20-25,30,36,45-50,55-56

Ене-де серет: Маркус, 14:17-21; Лука, 22:14,21-23; Яхя, 13:21-30; Ресулларың ишлери, 1:15-26

4. Ызына эериҗилер Ондан йүз өврерлер

Зекеря пыгамбер шейле языпдыр:

«Гудратлы Реб шейле диййэр: „Эй гылыч, Мениң чопанымы, Маңа гаршы чыкан адамы хелэк эт! Чопаныны хелэклесең, сүрүдэки гоюнлар даргар”». Зекеря, 13:7

Инҗилде шейле дийилйэр:

Матта диен шәгирт шейле языпдыр:

«Бир өвги айдымыны айдып, олар Зейтун дагына чыкдылар. Онсоң Иса оalara шейле дийди: „Бу гиҗе сизиң хеммәңиз Менден йүз өврерсиңиз, чүнки: „Чопаны хелэк эдерин, сүрүдэки гоюнлар даргар”” дийип язылгыдыр».

Соңра, Гетсеманиде Исаны туссаг этмели дийип буйрук берленден соң, Матта сөзүни шейле довам эдипдир:

«Шәгиртлериниң хеммеси Оны ташлап гачдылар. Чүнки бу затларың хеммеси пыгамберлериң язгыларындакы айдыланларың ерине етмеги үчин болды». Матта, 26:30-31,56

Ене-де серет: Матта, 26:32-35,57-58,69-75;

Маркус, 14:26-31,50-54,66-72; Лука, 22:33-34,54-62;

Яхя, 18:15-18,25-27

5. Оңа сүтем эдилер ве Ол масгараланылар

Ишая пыгамбер шейле языпдыр:

«Мен урянлара — аркамы, сакгалымы үтйәнлере — яңакларымы тутдум. Мен масгаралаянлардан ве түйкүрйәнлерден йүзүми совмадым». Ишая, 50:6

Ене-де серет: Ишая, 52:14; 53:3; Зекеря, 13:6

Инжилде шейле дийилйәр:

Ресул Матта шейле языпдыр: «Эртир ирден баш руханылардыр халкың яшулулары Иса өлүм жезасыны бермек үчин маслахат гечирдилер. Оны даңып элтип, хәким Пилатуса табшырдылар.

Пилатус: „Мен бу Месих дийилйән Исаны нәме эдейин?“ дийип, оlara йүзленди. Оларың хеммеси: „Оны хача чүйле!“ дийдилер. Хәким оlara: „Ол нәме жәнаят иш этди?“ дийди. Эмма олар: „Оны хача чүйле!“ дийип, хас бетер гыгырышдылар. Шондан соң Пилатус Исаны гамчыладып, хача чүйлемәге берди.

Соңра хәкимиң эсгерлери Исаны хөкүмет көшгүне әкитдилер-де, бүтин гошун бөлүмини Онуң дашына үйшүрдилер.

Олар Онуң эгин-эшигини чыкарып,
эгнине гырмызы дон гейдирдилер.
Тикенли чыбыкдан тэч өрүп, башына
гейдирдилер-де, саг элине бир гамыш
тутдурдылар. Өңүнде дыза чөкүп:
„Салам, эй ехудылар патышасы” дийип,
Онуң үстүнден гүлдүлөр, үстүне
түйкүрдилер, гамчы алып, Онуң билен
келлесине урмага башладылар. Шейдип,
Оны масгараланларындан соң, гырмызы
доны эгинден чыкарып, алдылар-да, Өз
эгин-эшигини гейдирип, хача чүйлемэге
алып гитдилер». Матта, 27:1-2,22-23,26-31

Ене-де серет: Матта, 26:67-68; 27:11-21,24-25;
Маркус, 14:65; 15:15-20; Лука, 22:63; 23:13-25;
Яхя, 18:22; 19:1-3

6. Ол жэнаятчы хөкмүнде язгарылар

Ишая пыгамбер шейле языпдыр:
«Ол өз жаныны адамлар үчин гурбан
этди, йөне ол хем гүнэкэр хасапланды.
Чүнки ол хеммелериң гүнэсини өз үстүне
алып, оларың гүнэлериниң гечилмегини
диледи». Ишая, 53:12

Инжилде шейле дийилйэр:

Лука Исаның өз шәгиртлерине айданларыни шейле язды: «Шейле язилан: „Олар оны гүнәкәр хасаиладылар, Мен барада языланлар бержай болмалыдыр” дийди».

Исаның хөкүм эдилиши хакында гүррүң беренден соң, Лука сөзүни шейле довам эдйэр: «Онуң билен биле ики саны гаракчыны-да өлдүрмәге алып гитдилер. „Келлечанак” дийлен ерде олар хем Иса билен биле хача чүйлендилер. Оларың бири Исаның саг тарапында, бейлекиси болса Онуң чеп тарапындады. Иса: „Атам! Сен оларың гүнәсини геч, нәме эдйәндиклерине буларың өзлери-де дүшүнмейэрлер” дийди».

Лука, 22:37; 23:32-33

Ене-де серет: Матта, 27:38; Маркус, 15:27-28; Яхя, 19:18

7. Адамлар Онуң гейимлерини пайлашмак үчин биже атышарлар

Давут пыгамбер шейле языпдыр: «Олар мениң эшиклерими өз араларында

пайлашярлар, эгинбашым үчин биже атышярлар». Зебур, 22:18

Инжилде шейле дийилйәр:

Исаның ресулы Яхя шейле языпдыр:
«Исаны хача чүйлән эсгерлер Онуң гейимлерини алып, хер эсгер үчин бир пай әдип дөрт бөлүшдилер. Ене бир көйнек барды. Ол тикилги дәл-де, тутушлыгына докалгыды. Язгыда „Олар мениң эшиклерими өз араларында пайлашдылар, эгинбашым үчин биже атышдылар” дийип языланлар бержай болды, ягны эсгерлер: „Муны йыртман, биже атышалың, киме дүшсе, шонуңкы” дийишдилер. Шейле хем этдилер».
Яхя, 19:23-24

Ене-де серет: Матта, 27:35; Маркус, 15:24; Лука, 23:33-34

8. Онуң үстүнден гүлерлер

Давут пыгамбер шейле языпдыр: «Мен бир гурчук, ынсан дәл; Мен ынсанларың йүзүгарасы, халкың кемсидйәни. Мени гөрәнлериң әхлиси Маңа гүлйәр; олар додак чөврүп, баш яйкап: „Реббе даянды, гой Реб оны халас этсин, эгер Оңа яраян

болса, гой, Ол оны азат этсин, чүнки ол Оңа яраяр” диййэрлер». Зебур, 22:6-8

Иса хача чүйлененден соңкы болан ваканы Онуң ресулы Матта шейле беян эдипдир: «Гечип барялар башларыны яйкап, Иса сөгүп: „Ыбадатхананы йыкып, соңра оны үч гүнүң ичинде дикелтжек болуп йөрме-де, Өзүңи халас эт! Худайың Оглы болян болсаң, хачдан ашак дүш” дийишдилер.

Шунуң ялы хем, баш руханылар, канунчылар ве яшулылар-да, Оны масгаралап шейле дийишдилер: „Өзгелери халас этди, йөне Өзүни халас эдип билмейэр... Ол хачдан ашак инсин, шонда биз хем Оңа иман эдерис. Ол Худая сыгыңяр. Худай Оны халаян болса, гой, Ол Оны хэзир халас этсин, чүнки Ол: „Мен Худайың Оглудырын’ диййэрди”. Онуң билен биле хача чүйленен гаракчылар-да Оңа эдил шонуң ялы сөгйэрдилер». Матта, 27:39-44

Ене-де серет: Матта, 27:27-31; Маркус, 15:16-20,29-32; Лука, 22:63-65; 23:11,35-37,39; Яхя, 19:2-3

9. Ол сувсузлыкдан эжир чекер

Давут пыгамбер шейле языпдыр: «Олар маңа ... сувсанымда сирке ичирдилер».
Зебур, 69:21

Инжилде шейле дийилйэр:

Яхя диен ресул Исаның хачдакы ягдайы барада шейле языпдыр: «Онсоң Иса эхли задың тамамланып баряныны билип, Мукаддес Язгының бержай болмагы үчин, „Сувсадым” дийди. Шол ерде үзүм сиркесинден долы бир гап дурды. Эсгерлер бир бөлек губканы сиркө батырдылар-да, найзаның ужуна даңып, Онуң агзына тутдулар. Иса сиркеден ичип: „Хеммеси бержай болды!” дийди-де, башыны эгип жан берди».
Яхя, 19:28-30

Ене-де серет: Матта, 27:48; Маркус, 15:36; Лука, 23:36

10. Онуң сүңклери дөвүлмез, йөне бедени дилнер

Давут пыгамбер шейле языпдыр: «Ол

онуң әхли сүңклерини гораяндыр,
оларың бири-де дөвүлмез». Зебур, 34:20

Давут пыгамбер ене-де шейле языпдыр:
«Эрбет адамлар дашымы алып, эллерими,
аякларымы дилдилер». Зебур, 22:16

Зекеря пыгамбер-де бу барада шейле
языпдыр: «Олар өз яраланына середерлер,
онуң үчин яс тутарлар». Зекеря, 12:10

Инжилде шейле дийилйәр:

Ресул Яхя шейле языпдыр: «Иса башыны
эгип жан берди.

Сабат гүнүне тайярлык гөрйәрдилер.
Эртеси Сабат гүнүди. Жәсетлериң Сабат
гүни хачда галмазлыгы үчин, ехудылар
Пилатусдан хача чүйлененлериң
инжиклерини дөвүп, жәсетлери ашак
дүшүртмеги хайыш этдилер. Шейлелик
билен, эсгерлер барып, биринжи
хачдакының ве Онуң билен биле хача
чүйленен бейлекиниң инжиклерини
дөвдүлер. Йөне Исаның янына гелип,
эййәм өлендигини гөренлеринде, Онуң
инжиклерини дөвмедилер. Йөне
эсгерлериң бири найза билен Онуң
бөврүни дилди; шол бада-да ган ве сув
чогдурылды.

Гөрөн шаят болды, онуң шаятлыгы хакдыр. Ол өзүниң хакыкаты айдяныны билйэндир ве ынанарыңыз ялы, ол сизе шаятлык эдйэр. Чүнки бу иш „Онуң хич бир сүңки дөвүлмез” диен Язгының ерине етмеги үчин болды. Башга бир Язгыда болса „Олар өз Яраланына середерлер” дийилйэр». Яхя, 19:30-37

Ене-де серет: Яхя, 20:19-29

11. Ол өлдүрилер

Ишая пыгамбер шейле языпдыр: «Ол агыр сүтемлери башындан гечирсе-де, сесини чыкармады. Ол союлмага экидилип барян гузы дек хем-де гыркылян гойнуң гыркымчының өңүнде гымылдаман ятышы ялы үмсүмди. Ол сүтем ве хөкүм билен өлдүрилди. Онуң несиллери хакда ким айдып билер? Оны яшайышдан махрум этдилер ве мениң халкымың гүнэси үчин өлдүрдилер».

Ишая, 53:7-8

Ене-де серет: Зебур, 22:14-17

Инжылде шейле дийилйэр:

Лука шейле языпдыр: «Олар Исаны алып баряркалар дүзлүк мейдандан ызына

гелйән киринели Симуны тутуп, Исаның ызындан гөтерип әкитсин дийип, онуң аркасына хач йүкледилер... Онуң билен биле ики саны гаракчыны-да өлдүрмәге алып гитдилер. „Келлечанак” дийлен ерде олар хем Иса билен биле хача чүйлендилер. Оларың бири Исаның саг тарапында, бейлекиси болса Онуң чеп тарапындады. Иса: „Атам! Сен оларың гүнәсини геч, нәме әдйәндиклерине буларың өзлери-де дүшүнмейәрлер” дийди.

Бижә атышып Онуң гейимлерини пайлашдылар. Халк середип дурды. Ёлбашчылар-да: „Худайың сайлан Месихи болса, Өзүни хем халас әтсин-дә, башгалары халас әтд-ә” дийшип, бейлекилер билен биле Онуң үстүнден гүлйәрдилер. Әсгерлер хем Онуң янына барып сөгйәрдилер.

Гаракчыларың бири Оңа сөгүп: „Месих болян болсаң, Өзүңи-де, бизи-де халас әт-дә!” дийди. Бейлекиси оңа кәйәп: „Өзүңем-ә әдил Шонуң билен бир меңзеш жеза хөкүм әдилдиң, Худайдан горкаңокмы? Биз адалатлы жеза чекйәрис, себәби бизиң әден әтмишимизе лайык жеза белледилер. Ол болса хич хили әрбетлик әтмеди” дийди. Соңра ол:

„Өз шалыгыңа бараныңда мени ятла!” дийип, Иса йүзленди. Иса оңа: „Шу гүн Мениң билен женнете баржакдыгыңа сөз берйэрин” дийди.

Гүнортанлар төверегиди. Өйлән сагат үче ченли бүтин Ер йүзүни гараңкы гаплап алды. Гүнүң йүзи тутулды, ыбадатхананың тутусы ортарасындан йыртылып, икә бөлүнди. Иса гаты сес билен гыгырып: „Эй Ата! Рухумы Саңа табшырарын!” дийди-де жан берди. Йүзбашы болан ваканы гөрөнде, Худайы шөхратландырып: „Бу, хакыкатдан-да, догручыл Адам экен!” дийди».

Лука, 23:26,32-36,39-47

Ресулларың Маркус атлы ёлдашы шейле сөзлери гошупдыр: «Пилатус Исаның өлендигини эшидип, гең галды. Ол йүзбашыны чагырып: „Иса эййәм өлдүми?” дийип сорады. Бу барада йүзбашыдан сорап биленден соң, ол жеседи Юсуба берди». Маркус, 15:44-45

Ене-де серет: Матта, 27:31-50; Маркус, 15:20-39; Яхя, 19:16-37

12. ОНЫ Ж҄АЙЛАРЛАР

Ишая пьгамбер шейле языпдыр: «Ол сүтем ве хөкүм билен өлдүрилди. Онуң несиллери хакда ким айдып билер? Оны яшайышдан махрум этдилер ве мениң халкымың гүнәси үчин өлдүрдилер. Оны бир бай адам үчин ниетленилен мазарда жайладылар». Ишая, 53:8-9

Инжилде шейле дийилйәр:

Исаның Яхя диен ресулы шейле языпдыр: «Онсоң Исаның ариматиялы шәгирди болан Юсуп Онуң жеседини хачдан айырмага Пилатусдан ругсат сорады. Пилатус оңа ругсат берди. Ол барып, Исаның жеседини хачдан айырды. Ол бу ере өң хем бир гезек гиже гелип гиден Никодимос диен бир адам билен гелди. Ол мумыя билен сарысабыр гарылып ясалан ягдан йүз гадага голай алып гелди. Олар Исаның жеседини алып, ехудыларың жайлайыш адатына гөрә, Оны хошбой ыслы кепене доладылар. Исаның хача чүйленен еринде бир баг болуп, онуң ичинде хениз адам жайланмадык бир тәзе мазар барды. Ехудыларда анна гүнүниң эртеси дынч алыш гүнүди; бу гүн шоңа тайярлык гөрүлйәндигине ве Исаның хача чүйленен

ериниң шол мазара голай боландыгына
гөрә, Онуң жәседини шол ерде
гойдулар». Яхя, 19:38-42

Ене-де серет: Матта, 27:57-61; Маркус, 15:42-47;
Лука, 23:50-56; Римлилер, 6:4; 1 Коринтослылар, 15:3-4

13. Ол дирелер

Давут пыгамбер шейле языпдыр: «Мен
Ребби хемише гөзүмиң алнында
гөрийәрин. Чүнки ол мениң иң якын
көмекчимдир, шоңа гөрә, хич бир гүйч
маңа батырынып билмез. Мунуң үчин
рухум белент, дилим сайрак ве теним
абатдыр. Чүнки Сен мениң жанымы
өлүлер диярында-да гоймарсың, Өз
мукаддесиңиң чүйремегине разы-да
болмарсың. Сен маңа яшайыш ёлуны
гөркездиң. Сен Өз барлыгың билен
мениң калбымы шатлыга бесләрсиң;
сагыңда бакы хөзирлер бардыр».

Зебур, 16:8-11

Ене-де серет: Ишая, 39:10-12

Инжилде шейле дийилйәр:

*Исаның Өз өлүп-дирелжегини
өңденгөрүж依лик билен шәгиртлерине
гүррүң берендиги барада Лука шейле*

языпдыр: «Иса он ики шәгирди чете чекип, шейле дийди: „Ине, биз Иерусалиме барярыс. Ынсан Оглы хакда пыгамберлериң язан язгыларының хеммеси бержай болар! Оны бутпаразларың элине берерлер, кемсидерлер ве Онуң үстүнден гүлерлер. Оңа бакып түйкүрерлер, Оны урарлар ве өлдүрерлер. Өленинден соң үчүленжи гүн Ол дирелер”». Лука, 18:31-33

Матта атлы ресул Исаның жайланышы ве диреленден соңкы гүнлери барада шейле языпдыр: «Эртеси, ягны тайярлык гүнүнден соңракы гүн баш руханылар ве фарисейлер Пилатусың янына йыгнанышып, оңа: „Жәнап, ол алдавчының энтек дирикә: „Мен үч гүнден дирелерин’ диен сөзлери хениз бизиң ядымыздан чыканок. Шоңа гөрә, үч гүнләп мазары сакламаклыга bize ругсат бер. Онуң шәгиртлери гиже жеседи огурлап, халка болса: „Ол дирелди’ дийип айдаймасынлар. Соңкы йүзе чыкжак ялан гүррүңлер өңкүлериң чени болмаз” дийдилер. Пилатус: „Гаравул алың-да, мазары өз ислейшиңиз ялы эдип сакладың” дийди. Олар барып, дашы мөхүрледилер-де, гаравул гоюп, мазары сакламага башладылар.

Сабат гүнүниң эртеси, хепдәниң биринжи гүни даң билен мағдалалы Меръем ве бейлеки Меръем мазары гөрмәге гитдилер. Ине, бирден ер гүйчли титреди, чүнки Реббиң бир перишдеси гөкден мазара гелипди. Перишде дашы бир чете тоғалады-да, онуң үстүнде отурды. Онуң гөрнүши йылдырым киминди, эгинбашы гар ялы акды. Гаравуллар горкудан яңа сандырашып, өли ялы болуп ере йыкылдылар.

Перишде бу аяллара: „Горкмаң, мен сизиң бу ере хача чүйленен Исаны гөзләп гелендигиңизи билйәрин. Ол бу ерде дәл, Өзүниң айдышы ялы, Ол дирелди. Барың, Реббиң ятан ерини гөрүң-де, тизрәк гидип, Онуң шәгиртлерине: ‚Иса дирелипдир; ине, Ол сизден өң Жәлилә баряр. Оны шол ерде гөрерсиңиз’” дийиң.

Аяллар мазарың янындан тиз айрылып, бу хабары Исаның шәгиртлерине етирмек үчин горкы хем шатлык билен ызларына тарап ылгашдылар. Бирден дуйдансыз ерден Иса оларың өңүнден чыкып, олар салам берди. Олар Онуң янына барып, Онуң аягыны гужакладылар ве Оңа сежде этдилер. Онсоң Иса олар: „Горкмаң, барың-да, доганларыма айдың,

Желилэ гитсинлер. Мени шол ерде гөрерлер” дийди.

Шунлук билен, он бир шәгирт Желилэ — Исаның айдан дагына гитдилер. Олар Исаны гөрүп, Оңа сежде этдилер».

Матта, 27:62-66; 28:1-10,16-17

Соңра Исаның Петрус диен ресулы шейле диййәр: «Худайың берк ырадасы, өңүнден билмеги билен элиңизе берлен бу Адамы (Исаны) сиз канунсызларың эли билен тутдуңыз ве хача чүйләп өлдүрдиңиз. Эмма Худай Оны ажалың пенжесинден алды — Оны дирелтди, себәби, өлүм Оны сакламакдан эжизди. Чүнки Давут Ол барада шейле диййәр:

„Мен Реббиң хемише гөзүмиң алнындадыгыны гөрдүм. Ол мениң иң якын көмекчимдир, шоңа гөрә, хич бир гүйч маңа батырынып билмез. Мунуң үчин рухум белент, дилим сайрак ве теним абатдыр. Чүнки Сен мениң жанымы өлүләр диярында-да гоймарсың; Өз мукаддесиңиң чүйремегине разы-да болмарсың. Сен маңа яшайыш ёлуны гөркездиң. Сен Өз барлыгың билен мениң калбымы шатлыга бесләрсиң”.

Доганлар! Мен сизге атамыз Давудың өлендигини ве жайланандыгыны, Онуң мазарының хәзирки гүнлере ченли сакланып галандыгыны ынамлы айдып билерин. Ол пыгамберди. Ол өз неслинден Месиҳи дөрөтжөкдиги ве тагтында отуртжакдыгы барада Худайың өзүне сөз берендигини билйәрди. Давут Месиҳиң жанының ве бедениниң ерде галдырылмажакдыгыны ве чүйредилмежөкдигини өңден гөрүжилик билен айдыпдыр.

Худай Исаны дирелтди. Муңа бизиң хеммәмиз шаятлык әдйәрис».

Ресулларың ишлери, 2:23-32

Ене-де серет: Лука, 24:1-48; Яхя, 20:1-31; 21:1-25;
Ресулларың ишлери, 1:13; 10:40-41; Римлилер, 1:3-4;
1 Коринтослылар, 15:3-8,12-20

14. Ол ене ызына гөге гөтерилер

Давут пыгамбер шейле языпдыр: «Сен гөге гөтерилениңде, есирлери өз ызыңа тиркедиң. Шонуң үчин-де, сен адамларың сылагларыны алдың».

Зебур, 68:18

Ене-де серет: Ишая, 52:13

Инжилде шейле дийилйэр:

Лука, Исаның дирелишине шаят болансоң, Ол хакда шейле языпдыр: «Иса Өз шәгиртлерини Бейтания шәхеринден чықаранда, Ол эллерини галдырып, оларак пата берди. Ак пата берип дуршуна, олардан дашлашып, гөге гөтерилди.

Олар онуң асмана гөтеришлишине середип дуркалар, бирден оларың өңүнде ики саны ак эшикли адам пейда болды. Олар: „Эй, желилелилер, сиз нәме үчин асмана середип дурсуңыз? Иса асмана гөтеришлиши ялы, ызына-да доланар” дийдилер».

Лука, 24:50-51; Ресулларың ишлери, 1:10-11

Павлус диен ресул хем шейле языпдыр: «Бизиң хер биримизе Месихиң сылагының өлчегине гөрә мерхемер берлендир. „Гөге гөтериленде, есирлери Өз ызына тиркеди ве адамлара сылаглар берди” дийип белленендир.

„Гөтерилди” диен сөз Месих өңүрти ашак, Ер йүзүне инди диймеклиги аңлатмаярмы нәме? Инен-де, әхли зады долдурмак үчин бүтин гөклеринң депесине чықан-да бирдир».

Әфеслилер, 4:7-10

Ене-де серет: 1 Тимотеос, 3:16

15. Ол гүнәсиз болар

Ишая пыгамбер шейле языпдыр:

«Оны бир бай адам үчин ниетленилен мазарда жайладылар. Ондан хич вагт ялан сөзлер чыкманды, ол нәдогры ишлер хем этмәнди». Ишая, 53:9

Инжилде шейле дийилйәр:

Петрус диен ресул шейле языпдыр: «Иса хич хили гүнә иш этмәнди ве Онуң агзындан хич вагт хилели сөзлер чыкманды. Оңа сөгенлеринде-де, Ол хич киме гайтаргы бермәнди; жебир чекен махалы хем Ол хич киме хайбат атманды. Терсине, Ол Өзүни адыл хөкүм чыкарян Худая табшырыпды». 1 Петрус, 2:22-23

Шейле хем ол ехудыларга шейле дийди:

«Сиз Мукаддес ве догручыл Адамы нәлетләп, хакыкы ганхорың азат әдилмегини хайыш этдиңиз. Сиз Яшайшың әсасы Баштутаныны өлдүрдиңиз, муңа гарамаздан, Худай Оны дирелтди. Биз муңа шаятлык әдйәрис». Ресулларың ишлери, 3:14-15

Ене-де серет: Матта, 27:1-5,23; Лука, 23:4

16. Ол азап чекер ве бизиң гүнәлеримиз үчин өлер

Ишая пыгамбер шейле языпдыр:

«Хакыкатдан хем, ол бизиң
эжирлеримизи ве агырыларымызы өз
үстүне алды. Биз болса Худай оны өз
этмишлери үчин жезаландырындыр
өйдүпдирис. Эмма ол бизиң
гүнәлеримизи ве эден әхли
нәдогрулыкларымызы өз бойнуна алып,
өлүм жезасыны еке өзи чекди. Биз онуң
яраларының үсти билен әхли
гүнәлеримизден сапландык. Бизиң
әхлимиз эдил гоюн ялы тазыгып, өз
өлүмүз билен чар тарапа даргадык. Реб
оңа бизиң гүнәмиз үчин жебир чекдирди.

Ол агыр сүтемлери башындан гечирсе-де,
сесини чыкармады. Ол союлмага
әкидилип барян гузы дек хем-де
гыркылян гойнуң гыркымчының өңүнде
гымылдаман ятышы ялы үмсүмди. Ол
сүтем ве хөкүм билен өлдүрилди. Онуң
несиллери хакда ким айдып билер? Оны
яшайышдан махрум этдилер ве мениң
халкымың гүнәси үчин өлдүрдилер. Оны
бир бай адам үчин ниетленилен мазарда
жайладылар. Ондан хич вагт ялан сөзлер
чыкманды, ол нәдогры ишлер хем

этмэнди, йөне шонда-да бу ягдай онуң башына дүшди.

Худай оңа жебир-жепа чекдирмеги йүрегине дүвди ве өз гулуны өлүме сезевар этди. Эмма онуң тэзе ве узак дурмушы болар; ол узак вагтлап өз неслини гөрер ве Худайың оңа ниетлэн ёлундан гидер. Онуң рухы узак вагтлап жебир-жепада болар, эмма оңа говулыгы гөрмек миессер эдер. Бу затлара онуң гөвни галкынар, рухы гөтерилер. Мениң мәхирли Гулум көплери зулумдан ве сүтемден азат этмек билен, оларың гүнәсини өз үстүне алар. Шонуң үчин Мен адамларың арасындан сайлап-сечип, оны беленде гөтерерин. Ол өз затларыны адамлар билен пайлашар, чүнки ол өз жаныны адамлар үчин гурбан этди, йөне ол хем гүнәкәр хасапланды. Чүнки ол хеммелериң гүнәсини өз үстүне алып, оларың гүнәлериниң гечилмегини диледи». Ишая, 53:4-12

Инжылде шейле дийилйэр:

Лука шейле языпдыр: «Реббиң бир перишдеси Филипуса: „Тур-да, гүнорта бакан Иерусалимден Газа гидйән ёла тарап йөре” дийди. Ол ёла дүшди. Ёлда оңа Хебешистандан хебешлериң меликеси Кандакының везирлериниң бири, онуң

бүтин хазынасыны доландырян бир агта саташды. Ол Иерусалиме ыбадат этмәге гелип, инди болса ызына доланып барярды. Ол арабасының үстүнде Ишая пыгамбериң китабыны окап отырды. Рух Филипуса: „Бар, араба голайлаш-да, онуң янындан йөре” дийди. Филипус араба тарап ылгады ве Ишая пыгамбериң язан китабыны бу адамың окайшыны диңледи. „Сен окаян затларыңа дүшүнйәрсинми?” дийип, Филипус ондан сорады. Ол адам: „Бири өвретмесе, нәхили дүшүнейин?” дийди. Онсоң ол Филипусдан араба мүнүп, өз янында отурмагы хайыш этди. Онуң Мукаддес Язгылардан окаян еринде айдылянлар шейлерәкди: „Гоюн кимин өлдүрилмәге әкидилди, гыркымчысының өңүнде сем болан гузы ялы агзыны ачмаяр. Онуң кемсидилшинде адалат инкәр әдилди. Ким Онуң несли хакында гүррүң әдер? Чүнки Онуң өмүр танапы үзүлендир”.

Агта Филипуса йүзленип: „Айтсаңызлаң, пыгамбер муны ким хакда айдыр? Өзи хакдамы я-да башга бири хакда?” дийди. Шонда Филипус Мукаддес Язгының бир бабыны оңа окап бермәге башлады ве Иса барадакы Хош Хабары оңа вагыз этди».

Ресулларың ишлери, 8:26-35

Ресул Петрус шейле языпдыр: «Бизиң әхли гүнәлеримизи Иса Өз бедени билен бирликде бизиң догрулыкда яшамагымыз үчин хача әкитди. Сиз Онуң яралары аркалы шыпа тапдыңыз. Сиз гоюнлар ялы тазыгыпдыңыз, йөне инди сиз өз жаныңызың Чопанына хем Гөзегчисине тарап өврүлдиңиз».

1 Петрус, 2:24-25

Ресул Павлус хем шейле языпдыр: «Мен өң өз аланымы инди сизе говшурярын: Мукаддес Китапларда айдылышы ялы, Иса Месих бизиң гүнәлеримиз себәпли өлди, жайланды ве үчүленжи гүн дирелди». 1 Коринтослылар, 15:3-4

Ене-де серет: Римлилер, 5:6-8; 1 Яхя, 4:9-10

17. Худай Өз максадыны Иса Месихиң үсти билен амала ашырды

Иса дир ленден соң, өз шәгиртлерине айдан шейле сөзлерине Лука шаятлык этди: «„Эй акмаklar, пыгамберлериң әхли айданларына гулак асмадыклар! Месих бу гөргүлери гөрүп, шөхрата эе

болмалы дәлмиди?” Онсоң Мусадан ве әхли бейлеки пыгамберлерден башлап, хемме Мукаддес Язгыларда Өзи хакда айдыланлары оlara дүшүндирди».

Соңрак Иса оlara шейле дийди:

«„Мен хакда Мусаның Канунында, пыгамберлериң язгыларында, Зебурда языланларың бары бержай болмалыдыр дийип, әнтек сизиң яныңыздакам айдан сөзлерим шулардыр”. Соңра Мукаддес Китапларда айдыланlara шәгиртлери акыл етирер ялы, Иса оларың зехинини ачды ве оlara: „Ине, шу Мукаддес Китапларда айдылышына гөрә, Месих азап чекмелиди ве өленден соң үчүленжи гүн дирелмелиди. Иерусалимден башлап, бүтин миллетлер гүнәлериниң гечилмеги үчин, Онуң ады билен тоба әдерлер. Сиз бу затlara шаятлык әдерсиңиз” дийди». Лука, 24:25-27,44-48

Петрус диен ресул шейле языпдыр:

«Йөне Худай Өз Месихиниң гөрги гөржөкдиги барадакы әхли пыгамберлериң агзы билен өңүнден айданларыны шейле ерине етирди. Инди гүнәлериңизиң гечилмеги үчин тоба әдип, Худая тарап өврүлиң».

Ресулларың ишлери, 3:18-19

Ене-де серет: Ресулларың ишлери, 4:27-28; 10:34-43;
13:26-41

Иса Месих сизиң Халасгәриңизми?

Павлус диен ресул шейле языпдыр:
«Худай бирдир. Худай билен адамың арасында еке-тәк Төвеллачы бардыр. Ол хем ынсан болуп, Өзүни хеммелер үчин төлег хөкмүнде багыш эден Месих Исадыр. Муңа өз вагтында шаятлык әдилендир». 1 Тимотеос, 2:5-6

Петрус диен ресул Иса Месих барада шейле шаятлык әдипдир: «Башга хич кимде гутулыш ёкдур, чүнки бизиң гутуларымыз ялы, гөк астында ынсанлара берлен гайры ат ёкдур». Ресулларың ишлери, 4:12

Ол ене-де шейле дийди:
«Пыгамберлериң шаятлык этмеклерине гөрә, ким-де ким Иса ынанян болса, хөкман Онуң адындан онуң гүнәси гечилер». Ресулларың ишлери, 10:43

Павлус диен ресул шейле языпдыр:
«Әгер-де Исаның Репдигини өзүң ыкпар әтсең, Худайың Оны дирелдендигине бүтин калбың билен ынансаң, сен халас боларсың». Римлилер, 10:9

*Исаның Өзи шейле дийди: «Эй аргынлар
ве агыр йүклүлөр, Мениң яныма гелиң,
Мен сизе дынчлык берейин. Мениң
боюнтырыгым дакының-да, Менден
өврениң, чүнки Мен мылайым хем пес
гөвүнлидирин, жаныңыз арам тапар.
Чүнки Мениң боюнтырыгым юмшакдыр,
йүкүм еңилдир». Матта, 11:28-30*

Нетиже

*Петрус диен ресул шейле языпдыр:
«Сизе болан бу мерхементи велилик эдип
айдан пыгамберлер бу гутулыш хакда
барлаг ишлерини гечирдилер. Олар
өзлериндәки Месихиң Рухы гөрөн
гөргүлерине ве ондан соңкы шөхратына
өңүнден шаятлык беренде, хайсы я-да
нэхили вагты гөркезйэндигини
барладылар. Ине, шонда гөкден иберилен
Мукаддес Рух аркалы Хош Хабары вагыз
эдйәнлер тарапындан хәзир сизе ыглан
эдилйән затлар билен өзлерине дәл-де,
сизе хызмат эдйәндиклери олара әшгәр
болды. Бу затлара перишделериң назар
саласы гелйәр. Мунуң үчин пикириңизи
жәмләң, хүшгәр болуп, Иса Месихиң
гөрүнмеги билен өзүңизе гетирилжәк
мерхементе умыт баглаң». 1 Петрус, 1:10-13*

Окыжыларга йүзленме

Бу китапчадакы парчалар Худайың әхли адамларга ниетлән сөзи болан Мукаддес Китапдан (Төвратдан, Зебурдан, Инжилден) алынды.

Мукаддес Китабың үсти билен Худайың өзүңиз билен геплешмегини диләп, оны өзбашдак оқаң.